

BINNENSTAD.NU

Bouwen aan de Binnenstad

Groningen, mei 2008

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	De binnenstad van Stad
<i>Analyse</i>	Hoe staat de binnenstad er voor?
<i>Opgave</i>	Nieuwe impulsen voor de binnenstad van nu
<i>Fundament</i>	Binnenstad aantrekkelijker door kwaliteitsimpuls
1	De binnenstad blijft open tijdens de verbouwing
2	De binnenstad en zijn directe omgeving
3	De tram en de binnenstad
4	Een betrokken binnenstad
5	Speerpunten van de kwaliteitsimpuls
6	De bereikbare binnenstad
7	De openbare ruimte is van ons allemaal
<i>Communicatie</i>	Hoe verder op weg naar Binnenstad.Nu?

Voorwoord De binnenstad van Stad

Om onze prachtige binnenstad met zijn groeiende bezoekersstroom mooi en aantrekkelijk te houden zullen we flink ons best moeten blijven doen.

Groningen heeft een binnenstad om trots op te zijn en een die zich op diverse fronten onderscheidt van andere. En daarmee een binnenstad waar Stadgers en niet-Stadgers in grote getale naar toe komen. Om er te winkelen, te werken, zich te vermaken. Om kunst of de monumentale buurtjes te bezoeken en elkaar te ontmoeten. Of omdat ze er wonen natuurlijk, want Groningen kent veel binnenstadsbewoners. De binnenstad is een belangrijke, zo niet de belangrijkste trekker van stad en regio. Met ruim 30 miljoen bezoekers per jaar, 30.000 arbeidsplaatsen en een grote variatie aan soorten functies en gebouwen is het een continu brandpunt van activiteit en op sommige momenten een drukte van belang.

Het is een binnenstad met een heel herkenbaar en klein centrum: omringd door de Diepenring spelen zich op een vierkante kilometer dagelijks een groot aantal gebeurtenissen af en vindt een groot aantal bewegingen plaats. Een intens beleefde binnenstad, met een compactheid die je nergens anders vindt. Het grotendeels binnen de Diepenring gelegen centrum(Binnenstad-Oost en het Westerhavengebied rekenen we tot de binnenstad) wordt omringd door een aantal gebieden en functies die in de loop van de geschiedenis aan de rand van dat centrum zijn ontwikkeld, omdat er binnen de Diepen geen ruimte voor was. Westerhaven, CIBOGA, UMCG, Sontweg, Stationsgebied: ze hebben allemaal het nodige te bieden voor de ontwikkeling en de kracht van de binnenstad.

Met een krachtig binnenstadsbeleid hebben we er een bruisend hart van gemaakt. Een belangrijke basis vormt nog altijd het Verkeerscirculatieplan uit 1977, waarmee het doorgaande verkeer uit het centrum verdween. Voorrang is er voor openbaar vervoer en fiets. Met de bus tot op de Grote Markt en met de fiets tot praktisch tot in de winkel. Andere belangrijke beleidskeuzes waren het behoud van grote publieksfuncties in en/of nabij het centrum (nieuwbouw UMCG, provinciehuis, rechtbank, Groninger Museum), en de (her)ontwikkeling van de Waagstraat en Westerhaven. Tegelijk is er in deze periode, door de aanleg van parkeergarages aan de rand van het centrum en P+R-voorzieningen aan de stadsrand veel gedaan aan het verbeteren van de bereikbaarheid. Al deze - jarenlang volgehouden - inspanningen hebben geleid tot drie eervolle titels in de afgelopen jaren: Beste Binnenstad, Fietsstad en Veiligste Stad van Nederland. Voor een ingrijpende nieuwe koers in ons binnenstadsbeleid is geen aanleiding. Uitgangspunt voor het nieuwe beleid is verder te bouwen op en voort te zetten wat we in de afgelopen decennia hebben bereikt, uiteraard met nieuwe eigentijdse accenten.

In de toekomst zullen vele mensen uit stad, regio, landsdeel en buitenland de binnenstad willen blijven bezoeken. Wij willen ze ook graag ontvangen, want alleen dan kan de binnenstad de trekkersrol die ze voor het realiseren van onze ambities moet vervullen, waarmaken. We moeten er dus voor zorgen, dat de binnenstad zo *aantrekkelijk* is en zo veel te bieden heeft, dat de bezoekers voldoende reden hebben om te komen en er langer te verblijven. Groningen moet bij dit alles specifiek Gronings blijven en de nadruk leggen op vernieuwing. Want vernieuwing houdt de vaart erin, stilstand is achteruitgang. Groningen is dynamisch, energiek en innovatief, en dat willen we laten zien. Dat maakt de stad aantrekkelijk en daagt uit om er telkens weer te komen. Want al dat nieuws is op zich al bezienswaardig.

We moeten er voorts voor zorgen, dat je er gemakkelijk kunt komen: een *bereikbare* binnenstad dus. Dat realiseren we ook in de toekomst het beste door blijvend voorrang te geven aan openbaar vervoer en fiets. De tram zou daarbij een hoogwaardige oplossing kunnen zijn, die bijdraagt aan duurzaamheid, ook al omdat er vele bussen mee vervangen kunnen worden. Met een hoogwaardig vervoernetwerk zorgen we er voor dat de binnenstad goed wordt verbonden met de wijde omgeving: vanuit de regio ben je snel in het centrum van de stad. De binnenstad is en blijft voor de auto goed bereikbaar met de parkeergarages, maar zeker door de uitbouw en kwaliteitsverbetering van de P+R-

voorzieningen. De looproutes tussen parkeergarages en Grote Markt vervullen een belangrijke functie voor de binnenstad binnen de Diepenring.

In een binnenstad waarin zo veel gebeurt als in die van de Groningse, is het op straat, in de openbare ruimte op meerdere tijdstippen een drukte van belang. De binnenstad is de plek, waar de hele stad terug te vinden is. Die menging van alles, die veelheid en de zeer gemêleerde activiteiten die dat genereert, is een van de belangrijkste kwaliteiten van de binnenstad. En het web dat dit alles verbindt, het netwerk van straten en pleinen, heeft een hoge mate van openbaarheid, is wezenlijk publiek domein, waarin iedereen thuis is en niemand te gast. Het binnenstadsbeleid is er al lange jaren op gericht die kwaliteiten vast te houden en te versterken. Door vast te houden aan die traditie en daar nieuwe vormen voor te vinden zijn we zuinig op de binnenstad.

De binnenstad van Groningen doet het goed. Maar er komen een aantal nieuwe ontwikkelingen op de binnenstad af.

Groningen is op dit moment zeer aantrekkelijk voor veel mensen. Het aantal bezoekers van de binnenstad is, in vergelijking met andere grote steden, bijzonder groot. Dit dankzij de positie van onze stad in de regio en Noord-Nederland en natuurlijk onze regionale aantrekkingskracht. Economisch heeft het ons geen windeieren gelegd: het aantal bezoekers nam fors toe tot ruim 30 miljoen per jaar en de omzet is gestegen naar rond de 900 miljoen euro per jaar. Met ruim 30.000 arbeidsplaatsen is de binnenstad tevens één van de belangrijkste werkgelegenheidsconcentraties van de stad. Dit gaat gepaard met een omvangrijke dagelijkse pendel. Een belangrijke kwaliteit van de Groningse binnenstad is het relatief grote en nog steeds groeiende aantal binnenstadsbewoners, deels vanwege onze functie als studentenstad. Niet alleen is de binnenstad voor al deze gebruikers aantrekkelijk, ze voelen zich er ook veilig en waarderen de kwaliteit van de openbare ruimte. De binnenstad is voor iedereen nog steeds goed bereikbaar, ondanks een toename van het verkeer. Het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer is de laatste jaren fors toegenomen en een succesvol P+R beleid zorgt voor het tijdig afvangen van veel auto's aan de rand van de stad. We beschikken over voldoende parkeerareaal rondom de binnenstad.

Het gaat dus goed met de binnenstad en dat wordt gewaardeerd. We zien het terug in het grote aantal titels die we de afgelopen jaren hebben gekregen. Om dat zo te houden, zullen we in moeten spelen op een aantal ontwikkelingen die op ons afkomen, de kansen die dat biedt benutten en de opgaven waar we ons voor gesteld zien oppakken.

'Binden en boeien van de bezoeker'

De binnenstad haalt haar bezoek vooral uit de stad en de regio. In de structuurvisie geven we aan dat de Stad de komende jaren nog enigszins zal blijven groeien en haar jonge karakter als gevolg van de toestroom van studenten zal behouden. Tegelijkertijd vergrijsd de wijde regio rondom de stad en zal er een forse verdunning plaats vinden. Om de economische positie van de binnenstad te behouden en te versterken zullen we nog meer aan klantenbinding moeten doen en vooral ons klantenbereik moeten vergroten. Dat is nog een hele opgave, gezien de toenemende concurrentie tussen (binnen-)steden om de gunst van bezoeker en toerist. De voortekenen zijn echter gunstig, het bovenregionale bezoek is de afgelopen jaren licht toegenomen. Maar om ook in de toekomst deze bovenregionale bezoeker te blijven trekken zullen we moeten opvallen, onze "kop boven het maaiveld" uit moeten steken, we zullen moeten inzetten op een breed programma, waarmee we ons op (inter)nationaal niveau kunnen onderscheiden.

Een uitstekende bereikbaarheid is een belangrijk voorwaarde voor het aantrekken van deze bezoekers uit de stad, de regio en van verder weg. Deze bereikbaarheid is goed, zowel met fiets, OV als auto. Naar verwachting zal de dagelijkse bezoekersstroom naar stad en binnenstad de komende jaren fors toenemen, met o.a. een toenemend autogebruik. Om een leefbare binnenstad te houden is er alle reden om het gebruik van openbaar vervoer en fiets te blijven stimuleren. We zullen met name de regionale bezoeker moeten verleiden met het openbaar vervoer naar de binnenstad te komen, om zo ook op de langere termijn de binnenstad bereikbaar te houden. Daarbij staan we voor de opgave om nieuwe oplossingen te vinden, want de ruimte in de binnenstad voor nog meer (city)bussen is zeer beperkt. Eigenlijk is met de huidige intensiteit de grens bereikt. De verdere toename van het fietsgebruik, maakt niet alleen veilige fietsroutes noodzakelijk, maar ook een (forse) uitbreiding van stallingsmogelijkheden.

Herstel van evenwicht en samenhang

Ter versterking van de binnenstad en om ruimte te geven aan grootschaliger functies hebben we in het verleden het bronpuntenbeleid ontwikkeld. Zo heeft de Westervaren een gunstige uitwerking gehad. Het leidde tot een verbreding van het kernwinkelgebied, waardoor de straten tussen de Westervaren en het centrumgebied een upgrading hebben ondergaan en zeer aantrekkelijke winkelstraten zijn geworden. Het totale winkelgebied dreigt echter uit balans getrokken te worden, waardoor het kernwinkelgebied minder compact wordt en kan de Grote Markt perifeer komen te liggen. Extra

stimulansen voor de noordelijke en oostelijke binnenstad zijn daarom van groot belang. Door te investeren in nieuwe winkels rond de Grote Markt aan oost- en noordzijde wordt voldoende massa gerealiseerd om de Grote Markt weer onderdeel te laten worden van het winkelwandelcircuit. De binnenstad en zijn directe omgeving hebben elkaar nodig. Voor het herstel van het verstoorte evenwicht is goede samenhang in de ontwikkeling van de binnenstad en een aantal gebieden en functies in de ring er om heen cruciaal. De ontwikkeling van CIBOGA en het Ebbingekwartier aan de noordkant van de binnenstad en het Hamsterde en Sontweg aan de oostkant van de binnenstad zijn reeds gestart. Ook zullen we fors moeten investeren in een steviger verbinding met deze bronpunten om ten volle van hun potentie te kunnen profiteren en ook zij van de nabijheid van de binnenstad. De ontwikkeling van het stationsgebied aan de zuidzijde van de binnenstad is bij uitstek van belang voor de binnenstad. Maar vanwege een evenwichtige ontwikkeling zijn ook impulsen bij de andere bronpunten en dynamo's vereist.

Een zwaar accent op veelkleurigheid en diversiteit

De bezoekers van binnensteden hebben veranderende wensen en verwachtingen. Zij willen in de toekomst een binnenstad waarop verschillende momenten en voor ieders gading wat te halen valt. Waar we vroeger doelgericht naar de binnenstad gingen om iets te kopen, gaan we nu om verrast en vermaakt te worden, om te 'funshoppen'. Deze vrijetijd- of leisurefunctie van binnensteden wordt steeds belangrijker. Diversiteit, specialiteit en kwaliteit zijn daarbij sleutelwoorden. Niet alleen in het winkelaanbod, maar juist in de combinatie en mix van functies: winkels, horeca, restaurants, leisure, evenementen en de inrichting van de openbare ruimte. Het gaat meer en meer om de totale beleving van de binnenstad.

We hebben sterke troeven in handen: de Groningse functiemenging, ons cultuuraanbod, de stedelijke atmosfeer, de combinatie van een historische karakter met nieuwe architectuur, de kwaliteit van de openbare ruimte en het levendige en gemoedelijke verblijfsklimaat. Toch zal in de toekomst nog meer moeten worden ingespeeld op de vraag naar kwaliteit. Vernieuwing en verbreding van het aanbod is een opgave voor vele functies die de binnenstad levendig en aantrekkelijk houden. Zo ontbreken in ons winkelaanbod het hogere segment, is er onvoldoende ruimte voor schaalvergroting en zien we een toename van filialisering. De horeca ontwikkelt zich te eenzijdig. De inrichting en het gebruik van de openbare ruimte staan met de veelheid van functies, de drukte en soms botsende belangen onder druk. Om de binnenstad voor vele groepen aantrekkelijk te houden, en ook voor ouderen en gezinnen met de kinderen, zijn extra maatregelen nodig. Door een betere spreiding in tijd en ruimte van verschillende activiteiten kan iedereen zich blijvend welkom voelen in de binnenstad.

Een duurzaam leefmilieu als opgave voor ons allen

De kwaliteit van de binnenstad van Groningen is van hoog niveau. Er wordt met plezier gewerkt, gewoond, gewinkeld en uitgegaan. Men voelt er zich veilig. In een intensief gebruiksgebied als de binnenstad staat de kwaliteit van het leefmilieu onder druk. De druk op de openbare ruimte is fors toegenomen als gevolg van de toename van mensen, verkeer, geparkeerde fietsen en uitstallingen en terrassen. Het groeiende aantal bussen in de binnenstad zorgt voor een slechte kwaliteit van de lucht en de klimaatverandering zal zijn effecten hebben. We moeten daarom investeren in de kwaliteit van het leef- en woonklimaat om bezoekers en bewoners ook op de langere termijn een fijne leefomgeving te bieden. De mogelijke komst van de tram biedt grote kansen om het leefmilieu in de binnenstad drastisch te verbeteren. Als historische stad aan het water binnen de oude vestingwallen hebben we een aantal sterke punten die bijdragen aan dit prettige leefklimaat. We bezitten veel groen, veel water en ook rustige plekken, als afwisseling van de drukke pleinen en straten, maar maken er totnogtoe onvoldoende gebruik van.

Opgave Nieuwe impulsen voor de binnenstad van nu

De binnenstad heeft te maken met nieuwe ontwikkelingen en opgaven. Een impulsprogramma voor de binnenstad beruht op de kansen optimaal.

De Stad Groningen heeft forse ambities. We streven naar een sterke economische positie van Groningen en willen meer zijn dan hoofdstad van het Noorden. We willen voldoende werkgelegenheid en een gezond leefklimaat bieden voor de inwoners van stad en regio, en tegelijkertijd ook inspirerend en vernieuwend bezig zijn. Sterk, sociaal, duurzaam en eigenzinnig zijn de kernbegrippen van onze ambitie zoals verwoord in de Structuurvisie Stad op Scherp. We onderscheiden ons immers van de Randstad, van andere grote steden en van het gevarieerde landschap om ons heen. De stad is typisch en herkenbaar Gronings en op die kwaliteit zijn we trots.

De binnenstad is een plek bij uitstek waardoor we ons onderscheiden en waarmee de Stad zich op regionaal en nationaal niveau kan profileren.

In 2002 formuleerden we een visie op de binnenstad: Hart in de Stad. Sindsdien is er veel gebeurd en boekten we vooruitgang. De visie is inspirerend en sturend voor de ontwikkeling van de binnenstad gebleken. Niet in het minst, omdat we mogen constateren dat alle partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de binnenstad, dat de afgelopen jaren in goede samenwerking en vanuit hetzelfde perspectief hebben gedaan. Een perspectief dat heel veel betrokkenen op de been brengt. Zo heeft Forum laten zien hoe de stad en de binnenstad in het bijzonder velen ter harte gaat.

Het gaat goed. We beschikken over een binnenstad van hoge kwaliteit. Maar om dat zo te houden, om aan de top te blijven en om gebruik te kunnen maken van de kansen die Groningen heeft, zullen we erg ons best moeten doen. Er zijn redenen genoeg om de opgave waarvoor we ons gesteld zien te verwoorden en deze te vertalen in nieuwe impulsen voor de binnenstad voor de komende 10 à 15 jaar.

- Om aansprekend en aantrekkelijk te zijn zal de binnenstad zich continu moeten blijven vernieuwen en inspelen op nieuwe ontwikkelingen en nieuwe formules. Juist het vernieuwende element van de Groningse aanpak is voor velen aanleiding om de stad te bezoeken. Vernieuwing betekent ook veel werk en de nodige onrust. We vinden het onze opgave om de binnenstad aantrekkelijk te houden, zeker ook tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Om dit te bereiken is voor de komende jaren juist een extra accent op activiteiten en programma's van hoge kwaliteit op het gebied van cultuur, leisure, evenementen en horeca van doorslaggevend belang. Forum en spraakmakende festivals zetten Groningen en de binnenstad duidelijk op de kaart. We leggen de komende jaren het accent op de 'software', naast de op stapel staande investeringen in de 'hardware'.
- De binnenstad heeft belang bij het gebied rondom de Diepenring. Wil de binnenstad de komende jaren haar aantrekkelijkheid behouden en uitbouwen, dan moet ze meer profiteren van en zeker ook bijdragen aan de ontwikkeling van haar directe omgeving. Een aantal gebieden in de ring rondom de binnenstad zal door ontwikkeling ervan en/of door verbetering van de relatie met het centrum een belangrijke bijdrage aan de veelkleurigheid en diversiteit van de binnenstad leveren: Stationsgebied, Ebbingekwartier, UMCG en Binnenstad-Oost, Sontweg en Westerhaven.
- Cruciaal voor het vergroten van ons verzorgingsgebied is een uitstekende bereikbaarheid. We zetten in op een forse verbetering van de OV-bereikbaarheid, om met name de regionale bezoeker te verleiden met het openbaar vervoer naar de binnenstad te komen. De mogelijke komst van de tram, waarover Groningen zich beraadt, biedt daarbij extra perspectief en heeft kansen voor de economische en culturele ontwikkeling van de binnenstad en tevens een stimulans voor het herstel van het evenwicht waar dat verstoord is of onder druk staat. Indien we kiezen voor de realisatie van de tram, dan zal het structurerend effect op de binnenstad een belangrijk onderdeel van de afwegingen betreffen. Vanwege de enorme impact is een zorgvuldige inpassing de grote opgave waar we ons voor gesteld zien.

- In de binnenstad hebben we te maken met een groot aantal belangen en vele belanghebbenden. Dit vraagt soms om ingrijpende keuzes en altijd om duidelijke sturing. De afgelopen jaren hebben we met strikte regelgeving en grote investeringsprojecten de kwaliteit van de binnenstad op een hoog niveau gebracht. Maar als overheid doen we het niet alleen. Om onze ambities te kunnen realiseren is inzet en betrokkenheid van velen nodig. Die inzet en betrokkenheid en ook (nieuwe) vragen en wensen van ondernemers, ontwikkelaars en publiek, maken een ander sturingsconcept noodzakelijk.

Bovenstaande opgaven, de eerder geschetste ontwikkelingen en de bijdrage die de binnenstad kan en moet leveren aan onze ambities op economisch, duurzaam en cultureel gebied, noodzaken tot het formuleren van een nieuw programma, waarmee we de toekomst van de binnenstad de nodige impulsen kunnen geven. Dit programma biedt de basis voor een gezamenlijke inspanning die nú ingezet moet worden om in de toekomst tot het gewenste resultaat te komen.

De binnenstad met haar up-to-date Groningse karakter is het waard om zo snel mogelijk te starten met die toekomst: binnenstad.nu!

Fundament Binnenstad aantrekkelijker door kwaliteitsimpuls

De fundamenten voor een binnenstad met hoge kwaliteit.

Binnenstad.NU heeft als belangrijkste doelstelling het versterken en zichtbaar maken van de kwaliteiten die de binnenstad te bieden heeft. Door de aantrekkelijkheid van de binnenstad te vergroten, door een breed scala aan bezoekers een reden te geven om de binnenstad te bezoeken, verwachten we ook dat het bezoek de komende jaren zal kunnen toenemen.

Met een zich steeds *vernieuwende* binnenstad, in samenhang met de omliggende ring, geven we niet alleen een antwoord op ontwikkelingen en kansen, maar laten we ook zien waarom er steeds weer redenen zijn om de binnenstad met een bezoek te vereren. In deze nota schetsen we de lijnen waarlangs we ons de verdere vormgeving van deze hoofddoelstelling voorstellen. Daarbij wordt veel aandacht geschonken aan de *bereikbaarheid*. Die vormt immers een uiterst belangrijke voorwaarde voor het daadwerkelijke bezoek aan de binnenstad.

De *veelkleurigheid en diversiteit* die onze binnenstad kenmerkt, benutten we niet alleen, maar bouwen we ook uit. Door te voorkomen dat de ene functie de andere domineert, bewaren we het evenwicht, in het besef dat dit in een dynamische en levendige binnenstad altijd iets tijdelijks is en permanent aandacht behoeft. *Kwaliteitsverbetering* voorkomt eenzijdigheid en maakt de binnenstad aantrekkelijk voor een breed publiek. De binnenstad kent vele verschillende deelgebieden, ieder met een eigen identiteit en functie (wonen, winkelen, werken, horeca, enzovoort). Met de ontwikkeling van een aantal sfeergebieden geven we ze een impuls en maken we voor verschillende interesses duidelijk wat de binnenstad aan gevarieerde mogelijkheden te bieden heeft. Niet alles gebeurt op dezelfde plek en in een beperkt tijdsbestek. Door in te zetten op spreiding van functies en activiteiten in tijd en ruimte benutten we de mogelijkheden van de binnenstad optimaal.

Een aantrekkelijke binnenstad is een *duurzame* binnenstad met een gezond leefklimaat voor bewoners en bezoekers. De kwaliteit van de *openbare ruimte* maakt het alleszins de moeite waard om het publieke domein voor een breed publiek beschikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk te houden.

1 De binnenstad blijft open tijdens de verbouwing

Niet alleen de langere termijn is van belang. De eerstkomende jaren zijn beslissend.

Een aantal projecten die voor de binnenstad van groot belang zijn staat inmiddels op stapel. De ontwikkeling van de Oostwand is ver gevorderd en de bouw van Forum kan naar verwachting in 2009 starten. De planontwikkeling van de Noordwand is gestart. In het voorjaar van 2009 wordt duidelijk of de binnenstad de tram kan verwelkomen. In 2010 kan een begin worden gemaakt met de herinrichting van de Diepenring. De uitvoering van deze grote projecten zal een groot aantal jaren in beslag nemen. In de binnenstad zullen we lange tijd getuige kunnen zijn van grote en spraakmakende bouwwerkzaamheden. Werkzaamheden waaraan de vernieuwing waarmee de stad bezig is heel goed af te lezen zal zijn. Maar die werkzaamheden zullen ook druk uitoefenen op het functioneren en de aantrekkelijkheid van de binnenstad.

Met het formuleren van een perspectief voor de binnenstad op langere termijn zijn we er daarom niet. Ook gedurende de jaren waarin een grote vernieuwingsoperatie zich voltrekt, zal de binnenstad een zodanige kwaliteit moeten handhaven en bieden, dat de bezoekers in grote getale blijven komen. We streven er dan ook naar om van de vernieuwingswerkzaamheden in de binnenstad op zichzelf een reden te maken om de binnenstad te bezoeken. We kunnen er immers onze eigenzinnig Groningse traditie van spraakmakende vernieuwing goed mee laten zien. In samenhang met een uitgekende bouwplanning en een goed bereikbaarheidsplan ontwerpen we dan ook een activiteiten- en evenementenprogramma dat een grote stroom bezoekers naar de binnenstad blijft trekken. Deze eerste

en belangrijkste opgave zal de inzet vragen van een groot aantal betrokkenen, waaronder ondernemers, Marketing, Forum en andere culturele instellingen, en een beroep doen op hun inzet en creativiteit.

2 Binnenstad en omgeving in samenhang

Rondom de binnenstad ontwikkelen zich nieuwe functies en gebieden, die een toevoeging betekenen voor het binnenstadsaanbod. Door deze gebieden in samenhang met de binnenstad te ontwikkelen versterken we beide.

Er zijn steeds meer functies die qua omvang of bereikbaarheidseisen niet (meer) in de 'oude' binnenstad kunnen of willen functioneren, zoals functies die een zeer groot bereik hebben en op (inter)nationaal niveau een rol spelen. Of ruimte-extensieve functies, die juist veel publiekstromen genereren. Bijvoorbeeld UMCM, RUG en het Kunstvakonderwijs

Functies die vaak extra kleur aan de stad geven, maar die aan de rand of iets verder weg van het centrum een plek hebben gevonden. Het centrum van de binnenstad kan optimaal van de kwaliteiten van deze gebieden profiteren door daar ontwikkelingen te stimuleren die een aanvulling op en versterking van de binnenstad leveren.

Het stationsgebied is bij uitstek zo'n gebied. Natuurlijk als entreegebied, maar bovenal als visitekaartje van de binnenstad. Een aansprekend, dynamisch en aanvullend programma zorgt ervoor dat het binnenstadsgevoel al bij het station begint.

Betere verbindingen zijn hard nodig, om combinatiebezoek over en weer uit te lokken en meer synergie te genereren. Een goede openbaar vervoerverbinding van het centrum met het Stationsgebied, het UMCG en het Ebbingekwartier, naast natuurlijk een goede verbinding met de regio heeft grote betekenis voor de ontwikkeling van de binnenstad. Ook voor het Sontplein/Damsterdiep en de Westerhaven streven we naar aantrekkelijke, kortsluitende en sociaal veilige routes voor het langzame verkeer. Deze verbindingroutes zien we als 'gangmakers' voor de ontwikkeling van deze relatie.

- Voor de binnenstad vervult het Stationsgebied een belangrijke functie als *entreegebied en als visitekaartje*. Dit stelt eisen aan de bereikbaarheid, aan het te realiseren programma (aanvullend aan de binnenstad, grootschalig, bezoekersintensief, uitnodigend) en aan de route(s) van het station naar de binnenstad. Vanwege de barrièrewerking van het spoor is een goed vormgegeven route cruciaal, om ten volle van de strategische ligging nabij de binnenstad te profiteren. Naast een passerelle over het spoor en een goed ingerichte openbare ruimte, gaat het dan vooral om een directe verbinding naar de binnenstad.
- Het *UMCG* is de grootste werkgever met 10.000 werknemers en ruim 1,2 miljoen bezoekers per jaar. De relatie tussen het UMCG en de binnenstad willen we nadrukkelijk verbeteren, om hier ook economisch van te kunnen profiteren.
- De ontwikkeling van het *Ebbingekwartier* tot een creatieve zone, tezamen met de realisatie van *CIBOGA* (met een stevige impuls voor wonen en parkeren) is een goed antwoord op de zwakke positie die het noordelijk deel van de binnenstad in de afgelopen jaren heeft gekenmerkt.
- Met de ontwikkeling van de *Westerhaven* heeft de westkant van de binnenstad een succesvolle impuls gekregen. Naast een zeker onderbenut deel van het complex verdienen de routes naar de binnenstad aandacht.
- Er is gekozen voor de ontwikkeling van het *Sontplein* als de nieuwe locatie voor grootschalige detailhandel. Naast een goede verbinding met citybus is vooral een aantrekkelijke wandelroute noodzakelijk om bezoek aan de binnenstad goed mogelijk te maken. Het Damstereiland speelt hierbij een belangrijke rol, terwijl tevens nieuwe mogelijkheden voor Steentilstraat/Oosterstraat en Nieuweweg/Poeplein ontstaan. Mogelijk biedt een snelle verbinding over het water ook nog kansen (bijv. watertaxi).

3 De tram en de binnenstad.

Groningen onderzoekt of na 60 jaar de tram weer terug kan komen.

De binnenstad heeft er groot belang bij dat bezoekers uit Stad en Ommeland er gemakkelijk kunnen komen. Is het niet per fiets of te voet, dan het liefst met openbaar vervoer. Met de ontwikkeling van een hoogwaardig regionaal OV-netwerk, Kolibri, bieden we de regionale bezoekers een volwaardig alternatief om snel vanuit de wijde omtrek naar het centrum te komen. Omdat de grenzen aan het aantal bussen dat de binnenstad kan aandoen zijn bereikt, wordt onderzocht of de komst van de tram realiseerbaar is en een bijdrage aan de economische en culturele ontwikkeling van de binnenstad kan leveren. Hierbij is o.a. aan de orde dat de tram mogelijk een duurzame oplossing kan leveren, doordat een groot aantal bussen, zo niet alle, op termijn zou kunnen verdwijnen uit in ieder geval het gebied rondom de Grote Markt, de plek waar we de komende jaren enorm investeren.

We gaan na of en in hoeverre de tram een bijdrage kan leveren aan de goede verbindingen van de binnenstad met omliggende bronpunten en de wijken in noorden en oosten van de stad.

De mogelijke komst van de tram kan niet alleen een enorme impuls geven, het is ook een ontwikkeling met grote impact voor alle andere functies die zich in de binnenstad bevinden. Zo kan de vermindering van het ruimtebeslag door de bus mogelijkheden bieden voor de herinrichting en vergroting van de openbare ruimte en daarmee voor andere gebruikers dan voetgangers en fietsers. De binnenstad staat voor de opgave om qua inrichting en gebruik van diverse straten en pleinen een goed evenwicht te vinden tussen de belangen van snel openbaar vervoer en die van ondernemers, fietsers, leveranciers, evenementen, kermis en markt. Als invoering van de tram een reële optie blijkt zal bij de tracékeuze zorgvuldig moeten worden nagegaan hoe inpassing van de tram kan gebeuren. Ook is er de opgave om dat wat we willen bereiken met de ontwikkeling van Grote Markt, Forum, Oost-en Noordwand en herinrichting Diepenring optimaal in verband te brengen met de bereikbaarheid voor het openbaar vervoer. We willen immers het evenwicht in de binnenstad herstellen en de Grote Markt weer die centrale positie geven, die deze ooit ook had.

De komende maanden staan in het teken van de discussie over de tram. De uiteindelijk te maken keuzen zullen dan ook mede richtinggevend zijn voor verdere uitwerking van een aantal voornemens en maatregelen die voor de komende jaren voor de binnenstad op het programma staan.

4 Een betrokken binnenstad

Met inzet en betrokkenheid van velen werken aan permanent vernieuwen. Samen aan het stuur van de binnenstad.

In de binnenstad is sprake van een groot aantal belangen en vele belanghebbenden. Dat vraagt soms om ingrijpende keuzes en altijd om duidelijke sturing. De wijze waarop het binnenstadsbeleid de afgelopen jaren vorm heeft gekregen, heeft veel goeds gebracht: het Verkeerscirculatieplan, het Bestemmingsplan Binnenstad, het OV-en fietsbeleid, Binnenstad Beter en Ruimte voor Ruimte. Naast duidelijke en soms strakke regelgeving zijn ook overheidsinvesteringen ingezet als trekker voor een zich ontwikkelende binnenstad. Zo hebben het Groninger Museum, het Waagstraatcomplex en de Westerhaven een enorme betekenis voor de binnenstad gehad en verwachten we een zelfde, zo niet meer effect van Forum en de aanpak van de Oost- en Noordwand van de Grote Markt.

Als overheid doen we het niet alleen. Om alle ambities die we voor de binnenstad hebben te kunnen realiseren, is de inzet en betrokkenheid van velen nodig: ondernemers, ontwikkelaars, bewoners, winkeliers, horeca, vervoerders, werkgevers en natuurlijk de bezoekers die zich thuis willen voelen in een levendige en bruisende binnenstad.

Die inzet en betrokkenheid en ook de (nieuwe) vragen en wensen van ondernemers en publiek, maken een sturingsconcept noodzakelijk dat meer en meer gebaseerd is op het stimuleren en faciliteren van

initiatief en investeren, op samenwerken, waarbij soms wordt gegeven en soms wordt ontvangen, en op overleg en communicatie. Een concept ook waarin de overheid het voortouw neemt, een voorbeeldfunctie vervult en een beroep doet op de energie en verantwoordelijkheid van burgers en belanghebbenden. De binnenstad vernieuwen en beheren we met z'n allen. In een 'betrokken binnenstad' weten velen zich betrokken bij het wel en wee van de binnenstad. De binnenstad maken we aantrekkelijk door duidelijke regels af te spreken, door elkaar aan te spreken en ook door eenmaal afgesproken en vastgestelde regels ook consequent te handhaven. Met dit alles wordt de binnenstad meer en meer waarvoor hij is bedoeld: een plek en evenement voor iedereen!

De binnenstad beschikt over een groot aantal overlegorganen en platforms waarbij gemeente en een breed spectrum aan belangenorganisaties elkaar treffen. In een nadere beschouwing willen we komen tot een oordeel met betrekking tot de efficiency en effectiviteit ervan. Ook nemen we de interne organisatie nog eens onder de loep. We bezien de mogelijkheden van deregulering in de binnenstad. Met de voortzetting van het Huiskamerproject en optimale communicatie blijven we werken aan een aantrekkelijke binnenstad met een publiek domein waar we ons mee onderscheiden en waar we trots op mogen zijn.

5 Speerpunten van de kwaliteitsimpuls

Samen met veel betrokkenen werken we op vele fronten en met een breed programma. De bouwstenen van een attractieve vernieuwende binnenstad.

Voor binnensteden geldt dat het prettig doorbrengen van de tijd, het ontmoeten en verrast worden, een steeds belangrijker functie wordt. Mensen willen in het stadscentrum een bijzondere combinatie van detailhandel, vrije tijd, dienstverlening, horeca en cultuur tegenkomen waardoor ze nieuwe prikkels opdoen en vermaakt worden. Ze gaan minder doelgericht voor een bepaald koopje naar de stad maar wandelen rond, lopen ergens tegenaan, eten een broodje en ontmoeten bekenden. Het is een ontwikkeling die de laatste jaren groeit en die zorgt voor een flinke toename van het aantal bezoekers en de bestedingen in de binnenstad.

Om nationaal en regionaal steeds weer aantrekkelijk te zijn, zetten we in op continue vernieuwing. Vernieuwing om elke keer weer verrassend te zijn en vooral herhalingsbezoek te stimuleren. Niet alleen door in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, maar juist ook door de huidige topkwaliteiten beter in beeld te brengen en uit te bouwen. Daarbij focussen we op de *veelkleurigheid en diversiteit* van de verschillende sfeergebieden.

- **Duurzame binnenstad**

Gezien het intensieve gebruik van de binnenstad moet hier het leefmilieu aan de hoogste eisen voldoen. De mogelijke komst van de tram en het schoner en stiller worden van de bus, maar zeker ook de uitbreiding van het autoluwe gebied en verdere stimulering van het fietsgebruik zijn hierbij van groot belang. In goed overleg met ondernemers en horeca zoeken we naar oplossingen die bijdragen aan een energieneutrale (binnen)stad. De binnenstad is niet alleen de huiskamer, maar ook de etalage van de stad. Een duurzame stad is ook een *gezonde binnenstad*, die uitnodigt tot beweging en die de groenstructuur niet alleen versterkt, maar ook zichtbaar en bruikbaar maakt. Er is alle reden om van duurzaamheid een ijkpunt te maken van de diverse maatregelen en projecten waarmee we de economische en culturele ontwikkeling van de binnenstad willen versterken.

- **Het economisch en cultureel hart**

Rond de Grote Markt, de Vismarkt en het kernwinkelgebied stimuleren we de concentratie van gevarieerde detailhandel, de markt, informatie, horeca en vrije tijd. Het is het brandpunt van de stad, een plek voor iedereen, met grote economische en culturele betekenis en grote

dynamiek. Met de ontwikkeling van Forum, de Oost-en Noordwand bieden we ruimte aan de verbetering van de ruimtelijk functionele structuur en kiezen we voor een nieuwe publiekstrekker, die zorgt voor grote loopstromen in dit gebied. De gebouwen rondom de Grote Markt, de activiteiten die ze herbergen en de openbare ruimten zijn bij uitstek geschikt voor het organiseren van evenementen, die bewoners en bezoekers van de stad naar de binnenstad toe trekken. De realisatie van Forum en de Oostwand, de ontwikkeling van de Noordwand en mogelijk de tram geven het centrale plein van onze stad een ander aanzien, waarop inrichting en gebruik moeten worden afgestemd.

- **Groningen Winkelstad**

In vergelijking met andere steden doet de binnenstad van Groningen het qua economisch functioneren heel goed. We continueren de keuze voor een compact kernwinkelapparaat, waarbij we inzetten op het verstevigen van de winkel-8-structuur + route Westerhaven. Speerpunt hierbij is de ontwikkeling van Oost-en Noordwand met een trekker van formaat. Kwaliteitsverbetering denken we te kunnen vinden met meer nieuwe winkelformules, meer dure speciaalzaken, een nieuw warenhuis en mogelijk uitbreiding van overdekt winkelen. Naast de keuze voor het Sontplein als locatie voor grootschalige detailhandel willen we in de binnenstad extra ruimte voor grootschaliger eenheden mogelijk maken in de Noordwand en Damsterdiep, en door samenvoeging van kleinschalige eenheden. Voor straten als Gelkingestraat, Oude Ebbingestraat, Steentilstraat en Nieuweweg gaan we in samenwerking met de ondernemers na welke structuurversterkende maatregelen mogelijk zijn.

- **Wonen in de binnenstad**

Wonen in de binnenstad is en blijft in trek, voor bijna iedereen. In vergelijking met andere grote steden wordt de binnenstad intensief bewoond. Inclusief de Hortusbuurt herbergt de binnenstad circa 16.000 bewoners, waarvan de grootste groep op kamers wonende jongeren betreft. Het wonen draagt daarmee in belangrijke mate bij aan de levendigheid en sociale veiligheid van de binnenstad. Daarom, maar zeker ook gezien de groeiende vraag naar (binnen)stedelijk wonen van verschillende doelgroepen, staan we een versterking van de woonfunctie voor. Gezinnen, ouderen en het wat duurere segment krijgen daarbij extra aandacht. Versterking realiseren we enerzijds door nieuwbouw en herontwikkeling op vrijkomende locaties (bijv Minerva, garage Haddingestraat, Camera-locatie) en anderzijds door verbouw in het kader van Wonen boven Winkels, bij vrijkomende kantoorpanden en door het bewoonbaar maken van historisch waardevolle panden. Het aanbrengen van een aantal hoogteaccenten past hierbij.

Door zorgvuldig beheer en vernieuwing behouden we de gevarieerde woonkwaliteit van de bestaande buurten in en rondom de binnenstad. Aan de westkant van de binnenstad stimuleren we een monumentale zone, zowel historisch als qua nieuwe architectuur, die gericht is op wonen in een relaxte stedelijke omgeving met terrassen aan het water en de bruine vloot voor de deur. In de Muurstraat/Hoekstraat willen we de prostitutie afbouwen en tot woongebied transformeren, met karakteristieke kleinschalige woningbouw. In de Hortusbuurt is wonen veel kleinschaliger, met de groene omgeving van het Noorderplantsoen en de verborgen hofjes als belangrijkste kwaliteit. Bepaalde delen van Binnenstad-Oost kennen een mindere kwaliteit. Deze buurt komt in aanmerking voor een nadere studie naar de ontwikkelingskansen en het versterken van het wonen (voor meerdere doelgroepen) in het bijzonder.

Meer wonen vraagt om parkeervoorzieningen, die we onder andere realiseren door het bezoekersparkeren te vervangen door buurtstalling. Tevens moet de binnenstad beschikken over onderwijs-, speel- en kinderopvangmogelijkheden.

- **Horeca**

Het gaat goed met de horeca. Het aantal bedrijven groeit en er wordt goed verdiend. Horeca levert een wezenlijke bijdrage aan een levendige en gevarieerde binnenstad en zorgt er mede

voor dat na sluitingstijd de binnenstad aantrekkelijk en levendig blijft. In de omgeving van de Poelestraat/Peperstraat vinden we het 'uitgaanscentrum' met geconcentreerde horeca en restaurantjes, voor een divers maar vooral jonger publiek. De nachthoreca zorgt overdag voor een doodse aanblik. Mogelijk ontstaan tussen Forum en de Damsterdiepgarage meer loopstromen waarop de daghoreca kan inspelen. Door de horeca te betrekken bij het evenementenprogramma ontstaat voor beide partijen een meerwaarde. In Binnenstad-Zuid-Oost en dan met name op het Poeleplein en het Kattendiep, zijn mogelijkheden voor een upgradation van het verblijfsklimaat. We stimuleren de ondernemers daarbij hun verantwoordelijkheid te nemen.

Groningen ontbeert nog een 5-sterren hotelaccommodatie. Een locatie in of aan de rand van de binnenstad zou wenselijk zijn.

- **Warenmarkt**

Binnensteden manifesteren zich veelal onderscheidend op sfeer. Een aantrekkelijke en goed functionerende warenmarkt vormt een attractie voor Stadjers en bezoekers uit regio en buitenland (Duitsers). De kwaliteit van de markt in de binnenstad staat onder druk, ook als gevolg van het veranderende consumentengedrag. Juist nu kan de kracht van de markt eruit bestaan dat zij inspeelt op niches in de markt: voedings- en speciaalzaken zijn deels uit de binnenstad verdwenen. Een kwaliteitsslag van de warenmarkt is dan ook wenselijk en noodzakelijk. Daarbij worden ook de mogelijkheden van de locaties Grote Markt en Vismarkt gezien in verband met de mogelijke inpassing van de tram en het uit te breiden evenementenprogramma.

- **Meer groen**

De binnenstad kent een kwalitatief hoogwaardige groenstructuur. Het Martinikerkhof, de Prinsentuin, de singels en diverse meer 'verborgen' hofjes en binnentuinen zijn belangrijk voor het leefmilieu en worden daarom door het bestemmingsplan beschermd. Een versterking van de groene kwaliteit is gewenst in verband met onze duurzame ambities en de klimaatverandering. Met projecten als Meer Bomen in de Binnenstad, de herinrichting van de Diepenring, het beter zichtbaar maken van de 'verborgen plekken' in de stad en de subsidie voor groene daken willen we de komende jaren de eerste stappen zetten.

- **Binnenstad aan het water**

Groningen, en zeker ook de binnenstad, heeft een lange geschiedenis met het water en de scheepvaart. De binnenstad is er met de Diepenring zelfs mee omringd: een karakteristieke groen-blauwe zone langs de rand van de binnenstad, die het waard is om heringericht te worden tot een meer aantrekkelijk verblijfsgebied. In dat verband verdient de kwaliteit van het wonen in de Diepenring een impuls. Het water waarover we beschikken biedt mogelijkheden voor initiatieven in het kader van museumactiviteiten, toerisme, duurzame watertaxi's en evenementenorganisatie, onder andere aan de Hoge en Lage der A en havenfaciliteiten in de Oosterhaven. De afvalwaterlozing van de woonschepen wordt binnenkort gesaneerd. We willen profiteren van de verbeterde waterkwaliteit van de Singels, door deze beter voor het publiek toegankelijk te maken.

- **De historische (binnen)stad**

Het historische karakter van de binnenstad blijft sterk bepalend voor het eigen gezicht en de aantrekkingskracht van de binnenstad. Dat wordt zichtbaar door de vele monumenten en beeldbepalende panden die de binnenstad rijk is en in het historisch samenstel van straten en pleinen. Naast de zichtbare kwaliteit van de historische binnenstad kennen we ook de 'verborgen stad'. De stad voor wie hem wil zoeken, en waar je de rust ervaart te midden van het rumoer van de binnenstad. Meest in het oog springend zijn de hofjes, die nog altijd een woonfunctie hebben.

De historische achtergrond is een kwaliteit op zich en trekt vele bezoekers naar de binnenstad.

- **Spraakmakende evenementen**

Naast fysieke vernieuwing onderscheiden we ons met een spraakmakend evenementenprogramma en ons culturele aanbod. We hebben het Groninger Museum, het Forum en grote spraakmakende festivals als Noorderslag, Eurosonic, Noorderzon en Noorderlicht. Samen met RuG en Hanzehogeschool zetten we Groningen op de kaart als jonge, duurzame en talentvolle cultuur- en kennisstad. Streven is om vier keer per jaar een topevenement te hebben, waarmee we ons vernieuwende en uitdagende karakter laten zien, en veel bezoekers uit de regio en daarbuiten aantrekken en waar andere initiatieven op aan kunnen haken. Van groot belang is goede afstemming met de programmering van de culturele instellingen. Met name is een verrassende, gevarieerde en aansprekende programmering van Forum cruciaal voor de aantrekkingskracht voor de binnenstad op langere termijn. Zeker ook voor de periode waarin grote bouwprojecten in de binnenstad in uitvoering zijn, verwachten we veel van een goed evenementenprogramma en het cultuuraanbod waarover de binnenstad beschikt.

- **De creatieve binnenstad: het Ebbingekwartier**

Ter versterking van de noordzijde van de binnenstad ontwikkelen we het Ebbingekwartier met innovatieve en creatieve bedrijvigheid, kennis en cultuur. Een vernieuwende omgeving met broedplaatsen, werkplaatsen en podia en mogelijk een locatie waar het kunstvakonderwijs tot verdere bloei kan komen. De economie en de werkgelegenheid, ook voor lager opgeleiden, is gebaat bij de ontwikkeling van creatieve processen en de groei van de creatieve industrie.

- **De veilige binnenstad.**

Door inzet van velen is het gevoel van veiligheid bij bewoners en bezoekers de afgelopen jaren toegenomen. Alertheid blijft zeker geboden, want in onze drukke binnenstad, met zo veel activiteit, is het risico van conflict en overlast heel reëel en op sommige tijdstippen en locaties verhoogd aanwezig. In samenwerking met ondernemers, bewoners en politie werken we dan ook aan een binnenstad waar sprake is van veilig uitgaan en veilig ondernemen en waar woonbuurten zo weinig mogelijk hinder ondervinden van de met verslaving gepaarde gaande overlast. Doordat instellingen samen met corporaties aan de groep die daarop is aangewezen een passend aanbod van hulp en huisvesting bieden, is er ook voor hen ruimte in de binnenstad.

6 De bereikbare binnenstad

De binnenstad bereikbaar voor iedereen. Een goed evenwicht tussen de verschillende vormen van vervoer.

Een uitstekende bereikbaarheid is voorwaarde om het bezoekers, werkers en bewoners daadwerkelijk mogelijk te maken de binnenstad op een snelle en veilige manier te bereiken. In de Structuurvisie Stad op Scherp schetsen we de maatregelen om de bereikbaarheid van de stad in de toekomst te kunnen blijven garanderen. De aanpak van de Zuidelijke Ringweg als levensader voor de stad, die nu dichterbij is gekomen, is ook voor de binnenstad van zeer grote betekenis.

De binnenstad en directe omgeving biedt werkgelegenheid aan duizenden arbeidsplaatsen. Ook vindt een groot aantal studenten hier hun studieplek. Dit woon-werkverkeer betekent drukte in de ochtend- en avondspits op werkdagen en dan vooral op de ringwegen.

De andere bezoekers van de binnenstad komen meer gespreid over de dag en daarnaast vooral op zaterdag en koopzondagen. De modal-split van deze bezoekers is evenwichtig verdeeld in vier min of meer gelijke kwarten: automobilisten, ov-gebruikers, fietsers en voetgangers. Bij de regionale bezoekers zien we een groeiend autogebruik.

De binnenstad zal zich de komende jaren in een groeiende bezoekersstroom kunnen verheugen. Dit is het gevolg van de economische en culturele ontwikkeling in het centrum zelf, maar zeker ook door de ontwikkeling van de locaties en dynamo's rondom de binnenstad. Optimale bereikbaarheid van en een goede en veilige verbinding tussen deze locaties en het centrum van de binnenstad is van groot belang. Opdat de binnenstad optimaal kan profiteren van combinatiebezoek.

Om de bereikbaarheid van stad en binnenstad in de toekomst te kunnen blijven garanderen kiezen we voor een kwaliteitsimpuls in het openbaar vervoer, indien mogelijk met de introductie van de tram en met een verfijnder fietsnet. De auto houden we zo veel (en zo ver) mogelijk uit de binnenstad. Door uitbreiding van het autoluwe gebied in de binnenstad en door het bieden van goede parkeermogelijkheden zo veel mogelijk aan de randen van zowel de stad (P+R) als de binnenstad maken we het centrum optimaal bereikbaar voor de verschillende vormen van vervoer. Bij de voorziene groei zal de huidige verdeling in kwarten dan ook worden gewijzigd: meer mensen zullen gebruik maken van openbaar vervoer en fiets.

Auto

De autobereikbaarheid is voldoende om een forse groei op te vangen. Met de uitbreiding van P+R-voorzieningen aan de rand van de stad en een goed citybus-systeem realiseren we een snelle route naar de binnenstad. Tot 2014 realiseren we met de ontwikkeling van Damsterdiep (540 pp), CIBOGA (1250 pp) en Forum (460 pp) voldoende parkeervoorzieningen. Op de langere termijn biedt het stationsgebied voldoende perspectief. Wel verdient de kwaliteit van een aantal parkeergarages een impuls (aanrijroute, vindbaarheid, comfort, looproute naar de binnenstad).

Met de realisatie van Berlagebrug, Sontbrug en een verbinding door de Oosterhamrikzone verbetert de bereikbaarheid van het zuid-oosten van de (binnen)stad. De Diepenring vervult na herinrichting een goede ontsluiting van de binnenstad en aanliggende wijken. Deze herinrichting en upgrading is mogelijk doordat de huidige parkeerfunctie wordt overgenomen door de parkeergarages Damsterdiep en Forum. Ook het overige kort parkeren in de binnenstad wordt zo veel mogelijk beperkt. De goede verbinding van Sontplein/Damstereiland met de binnenstad maakt de verbetering van het verblijfsklimaat in Binnenstad-Zuid-Oost mogelijk, waaronder de uitbreiding van het autoluwe gebied in de Steentilstraat.

Venstertijden/stadsdistributie

Het centrumgebied van de binnenstad is grotendeels gesloten voor autoverkeer. Er rijden bussen, taxi's, vuilniswagens, hulpverleningsdiensten en auto's van bewoners. De ondernemingen worden bevoorradet binnen de venstertijden. Er is momenteel geen aanleiding de venstertijden of het venstergebied te wijzigen. In de toekomst achten we meer innovatieve vormen van stadsdistributie

wenselijk. Ook moeten we inspelen op ontwikkelingen als Europese wetgeving die de levering van verse goederen buiten de venstertijden wil toestaan.

Openbaar vervoer

De kwaliteit van het openbaar vervoer naar en in de binnenstad bleef de afgelopen jaren achter ten opzichte van de investeringen in de autobereikbaarheid en parkeren. Met de ontwikkeling van het Kolibri-netwerk, de mogelijke introductie van de tram in de binnenstad en de ontwikkeling van het stationsgebied als super-ov-knooppunt halen we deze achterstand ruimschoots in en wordt de binnenstad ook voor de regio optimaal ontsloten.

In geval van de introductie van de tram zullen bussen in de toekomst de Grote Markt niet of in veel mindere mate aandoen en halteren aan het Zuiderdiep, mogelijk de Diepenring en Hoofdstation.

De kwaliteit van het P+R systeem is gekoppeld aan de directe, snelle en hoog frequente verbinding naar het hart van de stad. We zetten vol in op de uitbreiding van dit succesvolle systeem. Wel willen we het aantal citybussen dat naar het hart van de binnenstad doorrijdt verminderen, ten gunste van het verblijfsklimaat. Mogelijk kan de tram een deel van de functie van de citybus overnemen.

Fiets

Groningen is fietsstad en dat vinden we een groot goed. Een groot deel van het binnenstadsbezoek komt per fiets. We staan voor de toekomst een groeiend aandeel van het fietsgebruik naar de binnenstad voor. Knelpunten zijn er op verschillende routes van en naar de binnenstad waar bus en fiets om de ruimte strijden. In een enkel geval zitten fietsers en voetgangers elkaar in de weg. We streven er naar de conflicten tussen bus en fiets te verminderen of te vermijden. Bij de studies naar de mogelijkheden van de tram gaan we er van uit de routes van tram en fiets zo veel mogelijk te scheiden en de fietsroutes naar de binnenstad duidelijk en veilig te ontwerpen. We blijven er op inzetten dat het fietsen naar en in de binnenstad aantrekkelijk is. De fietser moet zich in de binnenstad welkom weten door voldoende stallingsmogelijkheden van hoge kwaliteit (comfortabel, gratis). Door omvangrijke uitbreiding van overdekte en bewaakte stallingen (Forum, Noordwand, Haddingestraat), voor (kort stallen) goede mogelijkheden in de openbare ruimte, en zeker ook door goede vindbaarheid, voorkomen we een te zware belasting van de schaarse openbare ruimte. Ruimte waar ook anderen – voetgangers, bezoekers van terras, markt of evenement – graag gebruik van maken.

7 De openbare ruimte is van ons allemaal

Het is druk in de binnenstad. Gelukkig maar. Heel veel mensen trekken om een groot aantal redenen naar de binnenstad en zorgen daarbij voor wisselende drukte vooral in het kernwinkelgebied en de horecalocaties. Met Binnenstad Beter en het project Ruimte voor Ruimte hebben we de openbare ruimte opnieuw ingericht met aantrekkelijke bestrating, verlichting en straatmeubilair. Door daarbij een eenduidig en duidelijk beleid te voeren voor uitstallingen, reclame en terrassen hebben we de binnenstad veel meer ruimte kunnen geven. Ruimte die met recht weer publiek domein is, van ons allemaal. Een domein waarin de voetganger centraal staat, want dat is immers wat een binnenstadsbezoeker uiteindelijk altijd wordt. Onze Groningse aanpak heeft ertoe geleid dat de waardering voor en het bezoek aan de binnenstad belangrijk is toegenomen..

Alle reden om zorgvuldig met het publieke domein van de binnenstad om te blijven gaan. We blijven de voetganger centraal stellen en handhaven de uitgangspunten van Ruimte voor Ruimte. Uitgangspunt is dat iedere voetganger zich vrij in de, op sommige plekken en sommige momenten zeer drukke, binnenstad moet kunnen bewegen. We staan een binnenstad voor met een sociaal veilige omgeving, een schoon en goed onderhouden openbare ruimte, die toegankelijk is voor iedereen, en die de bezoeker een positief signaal geeft over de meest wenselijke manier van het gebruik ervan.

Het is daarbij wel zaak om actuele oplossingen te vinden voor nieuwe vragen die zich inmiddels voordoen, zeker ook gezien de groeiende stroom binnenstadsbezoekers die we in de toekomst verwachten. Meer bezoek betekent meer activiteit, waardoor op enkele locaties en sommige momenten in de week of het jaar binnenstadsbezoekers elkaar in de weg zitten. Economische belangen stellen de bestaande regelgeving ter discussie. Om een schone, levendige en aantrekkelijke binnenstad te houden is het wenselijk om meer en andere functies in de openbare ruimte een plek te geven: ondergronds afval, borden, straatmeubilair, toiletvoorzieningen, en meer groen en bomen. Maar ook in samenwerking met de ondernemers zullen we kijken waar (tijdelijke) sfeer verhogende maatregelen mogelijk zijn. De openbare ruimte moet de sfeer van de verschillende gebieden in de binnenstad ondersteunen.

We zien dat de handhaving lossier is geworden. Door goede communicatie en het stellen van duidelijk regels wordt het handhaven van een aantrekkelijke binnenstad er gemakkelijker op. Het spreiden van het bezoek qua tijd en ruimte kan hierbij oplossingen bieden. En zeker ook door de inrichting en de gebruiksregels in verschillende sferengebieden aan te passen aan de functie ervan. Hiermee kan de binnenstad een grotere aantrekkingskracht krijgen op die bezoekersgroepen die nu redenen hebben om de binnenstad te mijden of elders alternatieven te zoeken.

Een aantal plekken in de openbare ruimte krijgt de komende jaren extra aandacht:

- De realisering van Forum, Oost- en Noordwand en de mogelijke komst van de tram hebben een grote impact op de Grote Markt, het centrum van ons publieke domein.
- Met de herinrichting van de Diepenring voegen we bij de entree van de binnenstad een zeer aantrekkelijke openbare ruimte toe. Door het parkeren te verwijderen en de rijbaan tot één te versmallen, geven we een belangrijke impuls aan de kwaliteit van de openbare ruimte.
- Om ook meer van de kwaliteiten van het water langs de singels te profiteren, willen we langs het Verbindingskanaal een publiek toegankelijke route realiseren. Hoge en Lage der A, en ook de Oosterhaven bieden belangrijke kansen voor het toerisme.
- Verbetering van de looproutes van parkeergarages en bronpunten aan de rand van de binnenstad naar het centrum. De verbinding alleen al is een stimulans om het aanzien en de inrichting ervan te ontwikkelen (bijvoorbeeld Ebbingestraten, Steentilstraat, Nieuweweg), en daarmee de voetganger een aantrekkelijk verblijfsklimaat te bieden.

Communicatie Hoe verder op weg naar Binnenstad.Nu?

Binnenstad.Nu maken we niet alleen, maar met elkaar. Waar kan de stad de komende tijd op rekenen? In gesprek over de toekomst van de binnenstad.

De Structuurvisie Stad op Scherp/Groningen, gedreven stad bevat een opgave voor de binnenstad. Die is immers van grote betekenis voor de economische en culturele ontwikkeling van de stad. De binnenstad moet daarbij inspelen op ontwikkelingen die zich in en rond de stad afspelen en gebruik maken van de kansen die de binnenstad, de stad en de regio bieden. In het document dat u nu in handen heeft schetsen we de hoofdlijnen waarmee de bloei en groei van de binnenstad de komende jaren zichtbaar zullen worden.

Tijdens de voorbereidingen voor deze nota is het nodige onderzoek uitgevoerd, zijn de nodige discussies met tal van relevante belangengroeperingen en instanties gevoerd en heeft veel overleg op diverse momenten plaatsgevonden. Nu is het moment gekomen om het gesprek met de stad breder aan te gaan. Daarmee willen we de neuzen niet alleen zoveel mogelijk dezelfde kant op krijgen, maar ook de goede. Zeker ook omdat het de basis moet worden van een programma dat we gedurende de komende jaren in samenwerking met een groot aantal partijen zullen gaan uitvoeren. Het werken aan de binnenstad is een zaak van velen en vereist het initiatief, de inzet en de creativiteit van allen. Werken aan de voor de binnenstad noodzakelijke kwaliteitsimpuls doen we daarom samen met iedereen die zich er bij betrokken weet. In eerste instantie richten we ons op de direct bij de binnenstad betrokken ondernemers, vastgoedeigenaren en ontwikkelaars, winkeliers, gebruikers, bewoners en andere belanghebbenden. Wij nodigen hen allen uit tot een intensieve, open en inspirerende gedachtewisseling over de Groningse binnenstad, nu en later.

Deze open discussie start voor de zomer met een presentatie aan de gemeenteraad. In de periode juni t/m augustus wordt het conceptdocument aangeboden aan en besproken met een aantal sleutelactoren: de GCC, Marketing Groningen, Horeca-Nederland, de CVAH (warenmarkt), Fietsersbond, bewonersorganisaties en Woonschepencomitee.

Naar aanleiding van deze gesprekken en geleverde commentaren wordt het voorstel aangepast in de vorm van een inspraakversie. Met deze versie willen we het gesprek met de stad verder aan gaan en worden binnenstadsbezoekers, -bewoners en -gebruikers breder geïnformeerd en wordt hun inbreng gevraagd. Deze inspraakperiode loopt daarbij gelijk op met die van de structuurvisie voor de gehele stad en het groenstructuurplan en zal na de zomervakantie in september met een gecombineerde tentoonstelling (in de hal van RO/EZ) starten. En daarna worden vervolgd in de vorm van een aantal debatten en workshops over verschillende onderdelen en facetten van Binnenstad.Nu. De inspraak duurt zes weken.

Gedurende dezelfde periode wordt een uitvoeringsprogramma ontworpen.

Naar verwachting kan dan begin 2009 een definitief voorstel, incl. uitvoeringsprogramma, aan de raad ter vaststelling worden voorgelegd.

Nadrukkelijk is ervoor gekozen om de inspraak niet slechts te focussen op uiteindelijke vaststelling van het voorliggende document Binnenstad.Nu. Ook willen wij met de Groningse samenleving plannen ontwikkelen hoe we met elkaar diezelfde binnenstad de eerstkomende jaren aantrekkelijk kunnen houden als de verbouw (Forum, oostwand, noordwand, diepenring, tram...) gewoon doorgaat. Waar anderen al snel denken aan bedreigingen, gaan wij liever uit van kansen. Elk nadeel heb zijn voordeel, om met Cruyff te spreken.

Groningen heeft een traditie om het bouwen aan de stad te combineren (in eerste instantie leidt dat tot overlast) met culturele manifestaties c.q. festivals (veel mensen komen juist naar Groningen toe). Dat willen we nadrukkelijk weer gaan doen. Natuurlijk komen we als gemeente daartoe met eigen ideeën, maar we willen ze graag toetsen, delen, ontwikkelen en vervolmaken samen met Stadgers en anderen die daar ook een mening over hebben. Ook dat proces zal wat ons betreft dit najaar voortvarend in gang worden gezet.

